

ADMISSIBILITY AND TRADITIONS IN DOCUMENTATION OF TRAINING PRACTICE OF STUDENTS OF TECHNICAL AND TECHNOLOGY SPECIALTY

Abstract: This article presents the tradition and continuity in the teaching documentation of traineeships for students majoring in Pedagogy of Teaching in Technology and Technology.

Author information:

Keranka Velcheva
Assoc. Prof. PhD
Faculty of Education
at Konstantin Preslavsky – University of Shumen
✉ k.velcheva@shu.bg
🌐 Bulgaria

Keywords:
educational documentation, pedagogical practice, internship.

Педагогическата практика е сложен процес, при който студентите извършват различни видове дейности, които се определят от тяхната специализация. К. Ушински пише, че методът на преподаване може да се научи от книга или от думите на преподавател, но придобиването на умение за използване и прилагане на този метод може да бъде само продължителна и дългосрочна практика.

Ю. Бабански в научната си работа подчертава, че именно в процеса на педагогическата практика човек може напълно да разбере законите и принципите на обучението и образованието, да овладее професионалните умения и практическия опит [1].

В комплекс с учебните теоретични дисциплини практическата дейност на студентите допринасят за определяне на насоките и перспективите за професионално израстване в бъдеще, формиране на адекватна професионална самооценка и оформяне на личността на бъдещия учител.

В педагогическата практика на студентите важните компоненти са:

- способността на студента да променя своята социална и професионална активност, разбираана като важно личностно качество, което изразява творческото му отношение към различни аспекти на живота, включително към самия него. В педагогическата практика ще се определи каква е ориентацията на тази активност в професионалната сфера;
- ориентацията на бъдещия учител към всички области на педагогическата дейност: предметна, учебна дейност на учениците и неговото методическо оборудване, личното възпитателно взаимодействие и неговата организация, овладяване на методологията на изследователска работа;
- формирането в условията на естествения педагогически процес на рефлексивна култура, когато за учителя средствата и методите на собствената му педагогическа дейност, процесите на разработване и вземане на практически решения стават предмет на неговите мисли. Анализът на собствената дейност помага на стажант-учителя да осъзнае

трудностите, които възникват в работата му, и да намери компетентни начини за преодоляването им.

Посочените компоненти на педагогическата практика на бъдещия учител се определят от следните цели:

- развитие на професионалната компетентност на учителя, личностно-хуманистична ориентация, системно оценяване на педагогическата реалност;
- формирането на предметната област, рефлексивна култура;
- овладяване на педагогическите технологии и способността за интегриране с педагогическия опит.

Педагогическата практика осигурява единство на теоретичната подготовка на студентите с тяхната практическа дейност и се явява един от компонентите за успешната им подготовка като бъдещи учители. Тя дава възможност за пълно осмисляне на закономерностите и принципите за обучение и възпитание, овладяване на професионални умения и компетенции, реален опит от практическата работа. Пред ръководителя на практиката стоят задачи за:

- по-ново решаване на въпросите за нейната организация;
- повишаване ролята и овладяването от студентите на тайните на професионалното майсторство;
- основите на организаторската и възпитателната работа.

Многообразието на образователните институции, иновационните процеси, характерни за съвременното училище - това всичко предполага подготовката на професионалисти, които владеят съвременните педагогически технологии, способни за творчество и имат индивидуален стил на педагогическа дейност. Анализът от опита на педагогическата практика на студентите позволява да се изведат редица проблеми, които снижават ефективността на професионалната подготовка на студентите в трите форми на практика: хоспитиране, текуща, стажантска и държавна педагогическа практика.

Педагогическата практика за студентите в специалността „Педагогика на обучението по техника и технологии“ е включена в задължителните дисциплини, съгласно утвърдения учебен план по изучаваните методики: *Методика на обучението по технологични и технически дейности в основното образование и Методика на обучението по технологии в средното образование.*

Първият етап на педагогическата практика – *хоспитиране* (по по-горе споменатите методики) се провежда в семестъра на изучаваната методика, чийто хорариум е включен. *Текущата педагогическа практика и стажантската и държавна практика* се провежда в седми и осми семестър, след положително положен изпит по изучаваните методики.

Провеждането на трите етапа на педагогическата практика се реализира на територията на базови училища, под ръководството на ръководител на практика (университетски преподавател-методист) и учител-наставник, съгласно Наредба № 12 от 2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, отменена с Наредба № 15 от 22.07.2019 г [4,5].

Попълването на учебната документация, отчитането и оценяването на дейностите от проведените етапи на педагогическа практика е с традиции в специалност „Педагогика на обучението по техника и технологии“. Екип преподаватели-методисти разработиха учебно помагало за студентите „Портфолио за педагогическа практика по технологично обучение и професионално образование“, но с приемането на Закона за предучилищно и училищно образование, в сила от 01.08.2016 г.и Наредба № 15 (от чл. 36-41), настъпиха промени в

подготовката на стажант-учителите за придобиване на професионална квалификация "учител" [2, 3, 4, 5]. Тези нормативни промени доведоха и в промяна на съдържанието на учебната документация за стажантската практика.

Приемствеността в съдържанието на дневникът за стажантска практика е разработването на методическите разработки на теми, заложи в годишното разпределение на учителя-наставник.

В представения модел на „Дневникът за стажантска практика“ по „Методика на обучението по технологични и технически дейности в основното училище“ са отразени новите постановка, съгласно по-горе цитираните нормативните документи. Дневникът за стажантска практика е разработен и адаптиран за целите на педагогическата практика на студентите от специалност „Педагогика на обучението по техника и технологии“. Той е приет и утвърден на Катедрен съвет на катедра „Технологично обучение, професионално образование, предучилищна и начална училищна педагогика“ с Протокол № КД-01-08/14.02.2018г.

**ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”
ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ**

**ДНЕВНИК
ЗА СТАЖАНТСКА ПРАКТИКА**

На.....
/име, презиме, фамилия, фак. №/

Катедра: Технологично обучение, професионално ориентиране, предучилищна и начална училищна педагогика

Специалност: Педагогика на обучението по техника и технологии

По.....
**/МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТЕХНОЛОГИЧНИ И ТЕХНИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ В
ОСНОВНОТО УЧИЛИЩЕ/**

Период: от.....до.....

Училище:.....

Учител-наставник:.....

Период: от.....до.....

ШУМЕН

Съгласно *Правилника за структурата и организацията на процеса на обучение в ШУ* от 14.07.2017г. (актуализиран на 19.04.2019 г.) организацията на процеса на обучение за придобиване на професионална квалификация учител се осъществява чрез следната практическата подготовка:

- **Хоспитиране** - включва наблюдение и анализ на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища, осъществявано под непосредственото ръководство на преподавател от висшето училище.
- **Текуща педагогическа практика** – включва посещение, наблюдение и провеждане на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища съвместно с учител-наставник под ръководството на преподавател от висшето училище с цел подготовка за стажантската практика
- **Стажантска практика** – включва самостоятелно участие на обучаващите се в образователния процес чрез провеждане на педагогически ситуации или уроци, както и в други организационни форми в детски градини и училища, провеждани под ръководството на учител-наставник и преподавател от висшето училище.

Чл. 64. По време на практическата педагогическа подготовка студентите спазват следните **изисквания**:

- /1/ При отсъствие по неуважителни причини от хоспитиране и ТПП на повече от 1 занятие (учебен час и конферирание) на студента не се поставя текуща оценка, преди да е отработил пропуснатото занятие.
- /2/ В редовно обучение отсъствия по уважителни причини до 4 дни от СП не се отработват. При отсъствие по уважителни причини от 5 до 10 дни пропуснатото се доработва по график, определен от преподавателя, ръководител на СП. При отсъствия по уважителни причини (с разрешение на декана/директора) повече от 10 дена СП се повтаря в следващата година (семестър).
- /3/ При отсъствие от СП по неуважителни причини (без разрешение на декана/директора) СП се повтаря през следващата година (семестър) [6, 7].

Чл. 65. Студентите могат да участват в СП, при условие, че са положили успешно изпитите по методика, хоспитиране и ТПП.

Чл. 66. Държавният практикоприложен изпит се провежда след успешното полагане на всички изпити за придобиването на професионална квалификация учител [].

Седмично разписание на паралелките, в която се отразява заетостта на студента по време на стажантската практика

Час от 0 до 7 ч.	От ... до...	понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
0.						

Като учител – наставник потвърждавам изпълнението на посочения график от студента.

.....

 /фамилия и подпис на учителя-наставник/

Описание на темите, изнесени от студента по време на стажантската практика

Дата, клас	Тема	Подпис на учителя-наставник	Подпис на ръководителя на стажантската практика

Оценъчен лист

На
 /име, презиме, фамилия, фак. №/
 Специалност: Педагогика на обучението по техника и технологии

I. Стажантска практика

Дисциплина по учебен план	Редовна сесия		Поправителна сесия		Ликвидационна сесия	
	оценка	преподавател-методист	оценка	преподавател-методист	оценка	преподавател-методист
Методика на обучението по технологични и технически дейности в основното училище						

II. Държавен практико-приложен изпит по Методика на обучението по технологични и технически дейности в основното училище

Редовна сесия	Поправителна сесия	Ликвидационна сесия

Дисциплина по учебен план	оценка	преподавател-методист	оценка	преподавател-методист	оценка	преподавател-методист
Методика на обучението по технологични и технически дейности в основното училище						

III. Рецензия (качествена оценка) на учителя – наставник за проведената стажантска практика на

.....

.....

/име, презиме, фамилия, фак. №/

.....

/фамилия и подпис на учителя-наставник/

Съпътстващи документи на „Дневникът за стажантка практика“ са „Инструктаж за провеждане на стажантска практика“ на студентите от специалност „Педагогика на обучението по техника и технологии“ по „методика на обучението по технологични и технически дейности в основното образование“.

1. Стажантската практика се провежда в летен семестър с IV к., РО, съгласно Заповед за организацията на учебния процес на ШУ „Епископ Константин Преславски“.

2. Провежда се в периода:

- първа смяна – в периода Г. – Г.;
- втора смяна – в периода Г. – Г.;
- пролетна ваканция на учениците - Г.

3. Стажантската практика се реализира в:

- СУ „Йоан Екзарх Български“ – гр. Шумен, с учител-наставник ст.учител Иванка Бурова. Прогимназиален етап - учи втора смяна.

- СУ „Панайот Волов“ – гр. Шумен, с учител-наставник ст.учител Ема Радужева. Прогимназиален етап - учи втора смяна.

4. Студентите се задължават да спазват Правилника за вътрешния ред на училището, в което са разпределени.

5. Темите и задачите за методическите разработки се задават от учителите-наставници по годишното им разпределение, както и учебниците по които работят.

6. За отчитане на стажантската практика студентите попълват „Дневник за стажантска практика“ (по образец).

7. По време на протичане на педагогическата практика студентите подготвят портфолио с методическите разработки на уроците, изнесени през периода.

8. Студентите представят за подпис ежедневно присъствения лист за подпис от учителя-наставник.

9. Оценката от СП се формира от:

- качествената оценка (устна и писмена) от цялостното представяне на студента;
- от съдържанието на портфолиото;
- представянето на оценъчния урок.

10. Оценката за ДППИ по МОТТД в ОО се формира от представеният „Дневник за стажантска практика“ и оценъчния урок, подписан от учителя-наставник и ръководителя на педагогическата практика, представител на ШУ (методист).

Посочените в инструктажа базови училища и учители-наставници са дългогодишни партньори в провеждането на педагогическата практика на студентите от спец. Педагогика на обучението по техника и технологии, за което изказвам искрена благодарност и пожелание за бъдеща съвместна работа и лични професионални успехи.

И графикът за провеждане на стажантска практика, който се изготвя за текущата учебна година, съгласно Заповедта за организация на учебния процес в ШУ „Епископ К. Преславски“.

ГРАФИК

**за провеждане на стажантска практика на студентите от специалност
„Техника и технологии”, VIII семестър, IV курс – редовно обучение
по Методика на обучението по технологични и технически дейности в основното
училище
за учебната година**

Първа смяна отдо.....		Втора смяна отдо.....	
СОУ „Йоан Ек. Български” Учител- наставник:	СУ „Панайот Волов” Учител- наставник:	СОУ „Йоан Ек. Български” Учител- наставник:	СУ „Панайот Волов” Учител- наставник:

**Пролетна ваканция на учениците – отдо Г.
Ръководител на СП – доц. д-р Керанка Велчева**

В хода на педагогическата практика студентите разработват основите на анализа и оценката на собствената си преподавателска дейност. Педагогическата рефлексия се развива не само в работата с училищната документация, но и във всеки урок, във всяка комуникация с децата. Студентите по време на практика трябва да бъдат подготвени за истинска педагогическа дейност, където ще трябва да изпълняват всички функции на учител. Показателите за нивото на знания, умения, личностно развитие и творческа активност на учениците са тясно свързани с качеството на учебния процес и са по-значими за определяне на ефективността на качеството на учебния процес.

References:

1. Babanskiy , K. (1985): Metoday obucheniya v sovremennoy obshtobrazovatelynoy shkole / Yu., M.,Prosveshtenie, (208 s).
2. Velcheva, K. (2011): Portfolio na pedagogicheskata praktika po tehnologichno obuchenie i profesionalno obrazovanie. UI “Episkop Konstantin Preslavski”. (str. 189) (v saavt. s N. Dimitrova i Sv. Petkova)
3. Zakon za preduchilishtnoto i uchilishtnoto obrazovanie. (Obn. - DV, br. 79 ot 13.10.2015 g., v sila ot 01.08.2016 g.; ... izm., br. 108 ot 29.12.2018 g., v sila ot 01.01.2019 g.) <https://www.mon.bg>
4. Naredba № 12 ot 2016 g. za statuta i profesionalnoto razvitie na uchitelite, direktorite i drugite pedagogicheski spetsialisti (12.08.2019 g.) <https://www.mon.bg>
5. Naredba № 15 ot 22.07.2019 g. za statuta i profesionalnoto razvitie na uchitelite, direktorite i drugite pedagogicheski spetsialisti (obn., DV, br. 61 ot 2.08.2019 g., v sila ot 2.08.2019 g.) <https://www.mon.bg>
6. Pravilnik za strukturata i organizatsiyata na protsesa na obuchenie v shumenskiya universitet „Episkop Konstantin Preslavski“, Shn. 2019 [//http://shu.bg/sites/default/files/rektorat/pravilnici/Prav.u4eben%20proces%2019.04.2019.pdf](http://shu.bg/sites/default/files/rektorat/pravilnici/Prav.u4eben%20proces%2019.04.2019.pdf)
7. Pravilnik na Metodicheskiya savet na Shumenskiya universitet “Episkop Konstantin Preslavski” 24.02.2017 g [//http://shu.bg/sites/default/files/rektorat/pravilnici/Metodicheskija-syvet-2017.pdf](http://shu.bg/sites/default/files/rektorat/pravilnici/Metodicheskija-syvet-2017.pdf)